

Főjegyzői észrevétel

a Közgyűlés részére

Tisztelt Közgyűlés!

A Budapest Főváros Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2020. (II. 5.) önkormányzati rendelet (SZMSZ) 21. § (5) bekezdése szerint a főjegyző az előterjesztést törvényességi szempontból megvizsgálja, és törvényességi észrevételéről a Közgyűlést írásban tájékoztatja.

A Fővárosi Közgyűlés 2026. február 25-i ülésének 37. számú napirendi pontjaként szereplő „Javaslat Budapest Szennyezettségi Térképének létrehozására” című Gerzsenyi Gabriella és Orbán Árpád István képviselők által benyújtott előterjesztéshez az alábbi észrevételt teszem:

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja alapján Budapest Főváros Önkormányzata elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. Tájékoztatási kötelezettségének eleget téve készíti el „Budapest környezeti állapotértékelése” című (a továbbiakban: BKÁÉ) dokumentumot, amely tartalmazza a kármentesítéssel érintett területek felsorolását (BKÁÉ, 72. o. 8. ábra. A fővárosi önkormányzat érdekeltségi körébe tartozó területeket az F.4 függelék tartalmazza (BKÁÉ, 79-80. o.). A legfrissebb környezeti állapotértékelés itt elérhető:

<https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://file.budapest.hu/BKAE-2025.pdf&ved=2ahUKEwiph6Dlou2SAXWR4wIHHeF5A6AQQFnoECBMQAQ&usq=AOvVaw0sSC9zBGIYhqQFSwXxuoYE>.

Az előterjesztésben a „Szennyezettségi Térkép” tartalmát illetően nem egyértelmű, hogy a már bekövetkezett, hatóságilag megállapított ipari eredetű környezetszennyezésekre, vagy potenciális környezeti kockázatot jelentő, működő vagy korábban működött létesítményekre vonatkozik-e.

A már megtörtént ipari szennyezések kezelése a természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól szóló 91/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet hatálya alá tartoznak. A kormányrendelet alapján a környezetszennyezés megállapítása hatósági eljárás keretében történik, amely során a környezetvédelmi hatóság jár el. A hatóság tényfeltárást rendelhet el, ezt követően meghatározza a kötelezett személyét, megállapítja a kármentesítési határértékeket, előírja a műszaki beavatkozási terv benyújtásának és végrehajtásának határidejét, valamint utómonitoring kötelezettséget ír elő. A rendelet alapján a kármentesítés teljes folyamata állami hatósági hatáskör, amelyben a fővárosi önkormányzat eljáró hatóságként nem vesz részt, legfeljebb érintett tulajdonosként vagy adatszolgáltatóként jelenhet meg.

A 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról rendelkezik, és azon üzemekre vonatkozik, amelyek tevékenységük jellegénél fogva jelentős környezeti kockázatot hordozhatnak. Ezen üzemekről a környezetvédelmi hatóság kötelező nyilvántartást vezet. Hasonlóképpen, az ún. veszélyes üzemekre vonatkozó nyilvántartások szintén hatósági nyilvántartások, amelyek célja a súlyos ipari balesetek megelőzése. Az integrált szennyezésmegelőzésre vonatkozó engedélyezési eljárás alá eső üzemekről, illetve az ún. veszélyes üzemekről adatok a BKÁÉ II. 4. fejezet 313. és 314. oldalán található.

A fenti indokokra tekintettel a Szennyezettségi Térkép nem helyettesítheti és nem duplikálhatja a 97/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet, illetve a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet alapján vezetett hatósági nyilvántartásokat. E jogszabályok végrehajtása, a szennyezések és a felelősök megállapítása, valamint a kapcsolódó kötelezettségek előírása kizárólag állami környezetvédelmi hatósági hatáskör. Ennek megfelelően a fővárosi önkormányzat a Szennyezettségi Térkép kialakítása és működtetése során nem járhat el hatósági jogkörben, nem végezhet hatósági jellegű minősítést vagy ellenőrzést és nem alkalmazhat a hatósági eljárásokhoz kapcsolódó jogkövetkezményeket. Erre tekintettel a 2. határozati javaslatban szereplő, a

felelősség megállapítására vonatkozó rendelkezés nem végrehajtható, és a Az önkormányzat szerepe kizárólag a már meglévő, jogszerűen hozzáférhető adatok összegyűjtésére, rendszerezésére és közérthető bemutatására, valamint az érintett állami és helyi szereplők közötti koordináció elősegítésére terjedhet ki. E vonatkozásban a nem eleve nyilvános adatok elérhetősége az érintett nyilvántartások vezető hatóságok adatszolgáltatásának függvénye, ami a Szennyezettségi Térkép z 1 pont szerinti adattartalommal való megvalósíthatóságára is kihat.

További tájékoztatásul közlöm, hogy az illetékes kormányhivatal 2025. áprilisi adatszolgáltatása alapján Budapest területén 2017 óta 28 kármentesítési eljárás zárult le eredményesen, míg 112 eljárás jelenleg is folyamatban van. Ezek közül 51 helyszínen az elvégzett műszaki beavatkozásokat követő utómonitoring zajlik, 40 területen műszaki beavatkozás van folyamatban, továbbá 21 terület esetében a kármentesítési eljárás a tényfeltárási fázisban tart.

A 2017 előtti adatszolgáltatások áttekintése alapján megállapítható, hogy további 113 olyan területre vonatkozóan áll rendelkezésre pontos információ, ahol a kármentesítési eljárás lezárult. A Fővárosi Önkormányzat érintettségébe, illetve érdekeltségi körébe tartozó kármentesítési kötelezettséggel érintett területek közül korábban eredményesen befejeződött többek között az Orczy-kert kármentesítése, ugyanakkor jelentős, beavatkozást igénylő szennyezettséggel érintett területként továbbra is fennáll a Cséry-telep. Jelenleg Budapest területén 11 olyan kármentesítési eljárással érintett helyszín található, amely részben vagy egészében a Fővárosi Önkormányzat, illetve annak érdekeltségei tulajdonában áll. E körben új és jelentős kihívást jelent a Rákosrendező területének kármentesítése.

Kérem fenti törvényességi észrevételem szíves tudomásulvételét.

Budapest, a minősített elektronikus aláírásba foglalt időbélyegző szerinti időpontban

dr. Szamadó Tamás
főjegyző